

LLUÍS GENDRAU

Discriminats per cantar en català

Des que fa dues dècades Catalunya va perdre la capitalitat estatal de la indústria discogràfica en favor de Madrid, la música en català mai més no ha tornat a ser un referent fora de les nostres fronteres. Però després de la pèrdua van néixer segells independents, estructurats actualment al voltant de tres companyies (DiscMedi, Picap i Global) i que, per sobreviure, s'han vist obligades a fagocitar la majoria d'artistes catalans i a absorbir companyies més petites. Com que la situació és precària, la darrera generació de grups s'apunten al retorn imminent dels segells multinacionals, mentre els que canten en català sobreviuen en el gueto.

Aquests darrers vint anys, el nostre país com a mercat de consum musical ha arribat a ser el 30% del mercat estatal, especialment aquesta darrera dècada, en què ha coincidit l'explosió del pop-rock en català com un fenomen de masses. Només Sopa de Cabra i Els Pets han venut prop de 700 mil discos. Un xifra respectable per a un mercat, el del rock en llengua catalana, que viu marginat pels grans mitjans de comunicació. La culminació ha estat l'excel·lent collita del 1999: Els Pets, Quimi Portet i Adrià Puntí han signat tres treballs que, tot i la bona acollida de públic i de crítica, no han traspassat les fronteres mediàtiques catalanes. Bons resultats, per segons qui s'ho miri.

Per a les multinacionals la producció del mercat català és la gallina dels ous d'or: amb una promoció només d'àmbit "autonòmic" es poden aconseguir uns resultats econòmics brillants, que la majoria de vegades no es factureni ni en tot l'àmbit estatal amb artistes espanyols. Així que no han tardat a reaccionar i han començat a preparar el desembarcament a Catalunya. Aquesta tornada afecta segells com Virgin (que ha fitxat Gossos), Sony i BMG-Ariola (que busquen grups comercials de pop-rock en català) o Blanco y Negro... Es tracta d'un terreny ben adobat pels segells independents catalans que ara podrien aprofitar les multinacionals.

En canvi, els artistes catalans veuen blocades les seves aspiracions de fer-se sentir més enllà de l'àmbit cultural i mediàtic català i, fins i tot, de fer-se sentir dintre el seu propi país. Incom-

prensiblement, els artistes "d'expressió catalana" tenen vetat l'accés a grans mitjans que no siguin TV3, Catalunya Ràdio, l'Avui o El Periódico, on apareixen amb calçador. I això passa mentre artistes catalans, cantant en castellà, com Jarabe de Palo o El Último de la Fila, han arribat a vendre centenars de milers de discos al públic català. I ho fan còmodament, des de l'aparador i la plataforma de televisions estatals públiques i privades, o des de diaris, ràdios i revistes de difusió estatal amb prou implantació a Catalunya com per a ser una part destacada de la seva audiència.

Aquesta marginació ja no es basa en les recurrents excuses de qualitat. Són més aviat raons socials i polítiques que impedeixen, a les portes del 2000, que cantant en català un artista pugui fer sentir la seva veu als mitjans de difusió esta-

tals o actuar fora del propi territori amb normalitat, tal com passava fa uns quants anys. N'hi ha que es pensen que la idea de Gossos de passar a cantar en castellà amb el suport d'una multinacional pot ajudar a trencar aquestes inèrcies. El que és evident, si més no de moment, és que el mercat no funciona en doble direcció. Als artistes que canten en català, els passa com als indis d'una reserva, que semblen destinats a crear productes exclusius per

a la tribu, sense que la seva feina pugui arribar a les orelles externes, ni tan sols als ciutadans de la seva pròpia ètnia.

Sembla una broma de mal gust, però la realitat demostrable és aquesta. Els mateixos periodistes musicals de Madrid s'estranyen públicament que artistes de la talla de Quimi Portet, Ja T'Ho Diré o Sopa de Cabra no tinguin el mateix reconeixement i difusió que van tenir Pau Riba, Sisa o la Dharma, per exemple. Cantar en català no interessa, o potser, a alguns, els interessa de dir que només és cosa d'adolescents. I tot plegat, els càrrecs públics s'ho miren amb ulls de benvolença, sense la més mínima intenció de fer cap pas endavant, ni d'intervenir en aquesta discriminació musical. És la inèrcia del "ja passarà allò que hagi de passar".

Periodista i director de la revista 'Enderrock'.

“Els càrrecs públics s'ho miren amb ulls de benvolença sense la més mínima intenció de fer cap pas endavant.”